

પ્રશ્નપત્ર : 2
વિષયવસ્તુ અને વિષયપદ્ધતિ સજ્જતા
વિષય : મનોવિજ્ઞાન

1050246

કુલ મુલ્ય : 100

સમય : 3 કલાક

સૂચના : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 5 પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નો કરજિવાત છે.
(2) દરેક મુખ્ય પ્રશ્ન નવા પાના ઉપરથી સર કરવો અને મુખ્ય પ્રશ્નના તમામ પેટા પ્રશ્ન સાથે લખવા. (24)

પ્રશ્ન-1 મુદ્દાસર જવાબ આપો. કોઈ પણ ત્રણ (200થી 250 શબ્દોમાં)

1. મનોવિજ્ઞાનની ઉપયોગીતા સવિસ્તાર સમજાવો.
2. શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપી શિક્ષણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
3. પૂર્વગ્રહ ધટાડવાની કોઈપણ ચાર રીતો મુદ્દાસર સમાજવો.
4. લાંબા ગાળાની સ્મૃતિની સ્મજ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો.
5. અષ્ટાંગ યોગનાં પદ્ધતિઓ જણાવી કોઈપણ ચારની ચર્ચા કરો. (24)

પ્રશ્ન-2 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો. કોઈ પણ ચાર (150 થી 200 શબ્દોમાં)

1. 'પ્યાન' ચેતનાની બદલાયેલી અવસ્થા તરીકે સમજાવો.
2. રેન્ડીસલિકર્ટ આપેલ મનોવલણ માપન પદ્ધતિનાં સોપાનો, કાયદા અને ગૈર-કાયદા વર્ણવો.
3. શીખવાની ક્રિયાસંબંધી વિકૃતિમાંથી કિલોલેયા તેમજ પ્યાન-પુનતા-અતિપ્રવૃત્તિશીલતાની વિકૃતિ સમજાવો.
4. સમસ્યા ઉકેલની વ્યાખ્યા આપી સમસ્યા ઉકેલવાની ચતુરચનાઓ સમજાવો.
5. એકનેત્રીય સંકેતો અર્થ જણાવી કોઈપણ બેની ચર્ચા કરો.
6. બુદ્ધિ અંગેના સામાન્ય સંભવિતતાના આલેખની સમજૂતી આપો. (20)

પ્રશ્ન-3 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો. કોઈ પણ પાંચ (100 થી 150 શબ્દોમાં)

1. કાર્લ રોજર્સની દૃઢ કેન્દ્રીત ઉપચાર પદ્ધતિ અને તેનું મૂલ્યાંકન સમજાવો.
2. 'સત્યાગ્રહ' દૂર કરવાનાં સૂચનો જણાવો.
3. સર્જનાત્મક વિચારણાના સોપાનો સમજાવો. નિર્મારી, અલગ, પાંચ, ચતુર્થ, ચતુર્થ
4. મનોવિજ્ઞાન શિક્ષણ પદ્ધતિ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
5. સંપર્ષનો અર્થ જણાવી સંપર્ષના કોઈપણ બે પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
6. મનોદશાની વિકૃતિ એટલે શું? તેના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.
7. થોર્નડાઈકનો પ્રયોગ સમજાવો. (20)

પ્રશ્ન-4 એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો.

1. પેટરશન અને ઈસેનબર્ગે આપેલ અસરકારક સલાહનાં ક્રીશલ્પો દર્શાવો.
2. મનોભારને પસંચીવણવાની 'અહમ બચાવ કેન્દ્રિત પ્રવિધિ'નાં હેતુ લખો.
3. પ્રત્યાયનની પ્રક્રિયાનું લક્ષણ 'ગતિશીલતા' વર્ણવો.

4. 'આવાપચય'ની ક્રિયા'નો અર્થ લખો.
5. આંતરસૂક્ષ્મતા પ્રયોગો કોણે કર્યા? કયાં કર્યા?
6. પ્રતિભાસંપન્નતા કયા ત્રણ પટકોની આંતરક્રિયા પર અવલંબે છે - તે જોસેફ રેનડુલના મતે જણાવો.
7. અનુકંપી ચેત્તાતંત્રનું કાર્ય જણાવો.
8. શેઝનિરીક્ષણ - વ્યાખ્યા અને ઉદાહરણો આપો.
9. 'શિક્ષણનું પુનર્ગઠન' એટલે શું?
10. કુપુસ્વામીની મનોવલણની વ્યાખ્યા આપો.

(12)

પ્રશ્ન-3 ચૂંટ્યા મુજબ ઉત્તર લખો.

- ખાલી જગ્યા પૂરો.
- 1. પૂરકતા... એટલે અપૂર્ણતા હોવા છતાં આકૃતિને પૂર્ણ સ્વરૂપમાં જોવાનું માનસિક વલણ.
- 2. અભિગમ... અભિગમને ઉદ્દીપક - પ્રતિક્રિયા અભિગમ તરીકે પણ ઓળખે છે.
- 3. ચેતનાને વિચારોના પ્રવાહ તરીકે ... નોંધ ... ઓળખાવે છે.
- 4. ઈ.સ. 1959... માં APA દ્વારા DSM ની પ્રથમ આવૃત્તિ પ્રકાશિત થઈ.
- 5. ફ્રિડાન... શિક્ષણમાં પ્રાણી પ્રતિક્રિયા કરે તો જ ખોરાક મળે.
- 6. તબીબી સંભાળને ... પ્રકારનું સંશોધન કહી શકાય.
- 7. ભાષાના નાનામાં નાના અર્થપૂર્ણ એકમને ... કહે છે.
- 8. ... મનોવૈજ્ઞાનિકે ગંભીરતા છ પ્રકાર આપ્યા.
- 9. ગિલ્ડર્ડ દર્શાવેલ સિદ્ધાંતને ... સિદ્ધાંત તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો.
- 10. દષ્ટિ સંવેદનના અનુભવ માટે પ્રકાશની હાજરી અનિવાર્ય શરત નથી. ✓
- 11. કલ્પના કરતી વખતે મનમાં દૃશ્ય-અવાજ પ્રતિમાઓ રચાય છે. ✓
- 12. વિધાયક પ્રબલન પૂરું ન પાડવાથી પ્રાણીએ શીખેલી પ્રતિક્રિયાની પ્રબળતા વધે છે. ✗

